

Jarine dostikrat ne rastejo enakomerno, ampak nekaj je uže zrelo, nekaj pa še zeleno. Tukaj ne kaže čakati, dokler vse ne dozori, ampak treba požeti, ko je bolj, kakor dobra polovica dozorela. Nekaj zrnja gre sicer v izgubo, zato je pa slama boljša.

Vsakako slabo ravnaajo, ki še mokro žito domov spravljajo. Godi se pa kaj takošnega precej pogosto, zlasti ob slabem vremenu. Mokro žito se ne daje doma lahko posušiti, da ne bi nič škode trpelo. Ako pa uže sploh škodi popolnem uiti ne more, je boljše, če se to na njivi godi. Sploh je pa tudi tukaj treba potrpežljivosti. Mokro snopje se mora večkrat razvezati in sušiti. Če na ta način vselej ne dobimo zelo neskvarjenega zrnja in slame, vendar vsakako takošne, ki je za razne potrebe še zmiraj porabna in vrednostna.

„G. Gl.“

Slabo gospodarstvo s senom in gnojem.

Ne morem tajiti, da mnogokrat prisilijo denarne zadrege gospodarja, da proda najboljšo kravo iz hleva, le da se reši tožbe od strani upnika ali eksekucije za zastale davke. Vendar pa se godi po naši deželi posebno v nekaterih okrajih silno slabo gospodarstvo, in znane so mi vasi, katere večinoma vso seno prodajajo, torej le malo živine in še to zelo revno redijo. Prav tako prodajajo gnoj, prav za prav bi moral reči, zametavajo gnoj, ker ga prodajajo koš po 30 soldov, in v košu ga je saj 10 centov, tako torej, da velja cent 3 borne solde. Nič bolje se ne godi s pepelom, tem neprecenljivim gnojem za senožeti, katerega zvrhani mernik prodajajo za en groš! Koliko bi pač pepel in posebno gnoj hlevski doma zalegel, koliko več bi sena pridelali, ko bi z onim za take ničeve cene prodanim gnojem in pepelom gnojili travnike, senožeti in deteljišča. Smelo morem trditi, da bi še enkrat toliko sena spravili skupaj in da bi zamogli potem podvojiti število govede, katera ima dandanes tako visoko ceno, da se pač sme reči, kdor si sedaj s živinorejo ne more pomagati, ta je sploh nesposoben za gospodarstvo. Količkaj prida voličev velja par blizo 200 gold.! Triletna voliča pa veljata 300 gold. Prav tako je s kravami, ker mlekarski fini izdelki se zamorejo za prav poštene cene prodajati. Štedi rajši, kar le moreš, da tiste borne groše dobiš, katere si sicer skupil za prodani gnoj in pepel, z gnojem boš bogatejšje pognojil njive, s pepelom in gnojnico pa gnojil travnikom. In kako zapravljivo pač ogromna večina kmetovalcev ne ravna z gnojnico in scalnico v hlevih! Redek je hlev, v katerem bi našel primerno urejeni jarek za zbiranje in odpeljevanje živalske scavnice v posebno gnojniško jamo, v katero naj bi se stekala gnojnica tudi iz gnojišča, katero je splošno kaj malomarno napravljeno in oskrbovano. Pač pa se toliko hasljiva gnojnica scej po cestah v namen morda, da bi bolj rastlo kamenje, katerega imamo morda še premalo? Ne tožimo vedno, da slabo gre, ampak pomagajmo si sami in skrbimo, da iz sleherne stvari umemo pridobiti si kak dobiček in gotovo v umnem gospodarstvu z gnojem, gnojnico, pepelom itd. našli bomo izdatno pomoč za povišanje pridelkov. Če bomo pridno zbirali vso gnojnico in gospodinje pa skrbno spravljale pepel, pepeluško, saje, kosti itd. ter s temi snovmi gnojili travnike, zagotovljeni smemo biti, da bomo ne le več, ampak tudi dokaj tečniše klaje pridelovali, saj ste pač zapazili, kako močno se kar sama razraste deteljica po senožeti, katera se je pepelila. Zbirajmo vse odpadke, kakoršni se v kmetiji sploh nahajajo, na pr. blato iz dvorišča, smeti, plevel, trske, žaganje,

blato iz bajerjev, iz cest, krvi, kosti, čeva itd., vse ima, ko je sprstenilo, dobro gnojilno moč. Ne pozabimo, da gnoj je os, krog katere se vrti poljedelstvo in kdor umniše gnoji, toliko boljših in obilnejših pridelkov navadno ima.

Pa tudi prodaja sena naj se omeji, kolikor je le največ mogoče; najumniše je, če se vso seno doma porabi za živino, od katere dobivamo pri današnjih cenah gotovo lepih dohodkov in obilno gnoja, zopet s katerim zamoremo bogato gnojiti in tako zagotoviti si, da naše zemlje ostanejo vedno rodovitne.

Le tisti gospodar, ki vse seno doma pokrmi in ves gnoj porabi za lastno kmetijo, resnično umno ravna in ni se mu bati ubožanja njegove zemlje.

Paša živine in naši srenjski pašniki v ravninah.

(S posebnim ozirom na Dolenjsko.)

Spisal V. Rohrman.

III.

(Konec.)

V vinorodnih pokrajinah, kakor je naša, ogradimo posamezne dele pašnika z drevjem, ki nam daje potrebno trtno kolje in trtno vezilje. Zarodimo toraj vrbe in topole — drevje, katero kaj naglo raste in ima izvrstno obrastljivost, ker poganja mladike iz štora, porobkov in korenin. Izgoja tega drevja je pa tudi najpriprostejša, najlažja in zahteva najmanj truda in stroškov, kar je gotovo velike vrednosti.

Izmed vrb zasadimo si beko, ki nam daje v mladikah najboljšo robo za vežnjo trt, za vezí pri lesenih obročih itd. Topola nam daje pa dobro trtno kolje, katerega potrebujemo sleherno leto.

Na vlažnih prostorih in sploh ob vodi zasadimo tudi pletno vrbo, rakitje ali trskovca, ki nam daje potrebno šibje za različne pletenine, kakor za pletenje košev, vrbasev itd. S tako robo skušajmo se sami preskrbljevati, v kolikor nam jo je v gospodarstvu potrebne, vsaj nam je zimski čas gotovo ugoden za taka dela.

Ograje zasadimo toraj z beko, katero izgojimo nizko za obrezavanje blizo tal, kar ji tudi najbolj vgaja. Zaredimo jo s krepkimi mladikami. Vmes pa nasadimo v določeni razdalji (na pr. 6 ali več metrov) topole s kolmi in izgojimo do sežnja in bolj visoka debela za obsekavanje „na glavo“.

Za tak nasad naj se pred zimo ali na spomlad zemlja v mer črt, ki naj ločijo posamezne dele pašnika na širokost in globokost 32 cm. (enega čevlja) prekoplje; to delo se tudi lahko in hitro z oralom in dvema brazdama opravi. V tako obdelano zemljo se sadike (mladike) bek potikajo poševno (ker se tako rajše vkorenijo in primejo) in bolj na gosto. Pregosti naraščaj se pozneje lahko razredči in se iztrebijo vsa slabotna drevesca. Nasad naj se dobro s trnjem zagradi, da se varuje pred poškodovanjem po živini. Topolom, katere smo vmes nasadili s kolmi, pa je potreba za oporo kolj.

Pašnike v suhih legah je koristno po čez nasaditi z drevjem, ki naj hrani vlažnost v zemlji, ker senči trato in jo s tem podpira v rašči. V to si lahko nasadimo sadno drevje, in sicer tako, katero daje dosti sence in močno rodi. Za Dolenjsko bi bile za tak nasad kaj koristne tepke, katere rodè obilno dobrega sadu.